

Duurzaam hout

Aan de orde is het **VAO Duurzaam hout (AO d.d. 04/12)**.

De voorzitter:

Ik heet de beide staatssecretarissen hartelijk welkom. Wij gaan ons buigen over het VAO Duurzaam hout. Mijn voorstel is om het niet te duurzaam te maken, maar het kort en puntig te houden. Dan kan het reces wat mij betreft beginnen. Er hebben zich acht deelnemers aangemeld voor dit debat, van wie er zeven zullen spreken. De eerste is mevrouw Van Tongeren. Ook zonder bril zie ik haar niet. Dan gaan wij door naar de tweede spreker.

Mevrouw Van Veldhoven (D66):

Voorzitter. Er is lang over dit dossier gesproken. Als wij zelf een commissie instellen, moeten wij die ook serieus nemen. Ik dien drie moties in om ervoor te zorgen dat wij dit zo veel mogelijk doen.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat de regering voornemens is het Maleisische certificatiesysteem voor duurzaam hout, MTCS, voorlopig te erkennen als "duurzaam" in het inkoopbeleid van de overheid ondanks dat de toetsingscommissie inkoop (Timber Procurement Assessment Committee, TPAC) heeft geoordeeld dat dit keurmerk nog niet voldoet aan de gestelde criteria voor het duurzaam inkoopbeleid van de overheid;

overwegende dat de regering met dit besluit voornemens is te bewerkstelligen dat MTCS binnen twee jaar volledig voldoet aan de inkoopcriteria van de rijksoverheid;

overwegende dat laagdrempelige heldere kaarten van goede kwaliteit essentieel zijn om de situatie goed te kunnen monitoren;

overwegende dat de Nederlandse inkoopcriteria voor duurzaam hout vereisen dat kaarten publiek beschikbaar en voor alle stakeholders toegankelijk zijn;

constaterende dat op dit moment kaarten van voldoende niveau nog niet beschikbaar zijn;

verzoekt de regering, het Maleisische certificatiesysteem voor duurzaam hout, MTCS, pas voorlopig te erkennen als "duurzaam" in het inkoopbeleid van de overheid wanneer kaarten van voldoende kwaliteit publiek beschikbaar en voor alle stakeholders toegankelijk zijn,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Van Veldhoven. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 237 (30196).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat het Maleisische certificatiesysteem voor duurzaam hout, MTCS, over twee jaar als een op zichzelf staand certificeringssysteem getoetst wordt door de toetsingscommissie inkoop (Timber Procurement Assessment Committee, TPAC) mede op grond van veldonderzoek;

verzoekt de regering, te garanderen dat de TPAC bij deze toets met bijbehorend veldonderzoek ook vertegenwoordigers van inheemse volkeren en lokale milieuorganisaties consulteert, in het bijzonder JOAS, de Jaringan Orang Asal SeMalaysia (The Indigenous Peoples Network of Malaysia) en MNS, de Malaysian Nature Society,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Van Veldhoven, Van Tongeren en Cegerek. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 238 (30196).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat de regering voornemens is het Maleisische certificatiesysteem voor duurzaam hout, MTCS, te erkennen als "duurzaam" in het inkoopbeleid van de overheid ondanks dat de toetsingscommissie inkoop (Timber Procurement Assessment Committee, TPAC) heeft geoordeeld dat dit keurmerk niet voldoet aan de gestelde criteria voor het duurzaam inkoopbeleid van de overheid;

overwegende dat de regering met dit besluit voornemens is te bewerkstelligen dat MTCS binnen twee jaar volledig voldoet aan de inkoopcriteria van de rijksoverheid;

verzoekt de regering, in overleg met de Malaysian Timber Certification Council een tijdsgebonden stappenplan op te zetten om ervoor te zorgen dat het MTCS-keurmerk binnen twee jaar volledig voldoet aan de door de TPAC vier geconstateerde tekortkomingen in het eindoordeel van TPAC over MTCS (d.d. 22 oktober 2010) en op die manier dus ook volledig voldoet aan inkoopcriteria duurzaamheid van de rijksoverheid;

verzoekt de regering tevens, te bewerkstelligen dat deze eindevaluatie van TPAC binnen twee jaar wordt afgerond en dat daarbij geen uitloop zal zijn;

verzoekt de regering voorts, te garanderen dat indien de TPAC over twee jaar constateert dat MTCS nog niet op alle vier de eerder genoemde punten voldoet aan de inkoopcri-

teria van de rijksoverheid voor duurzaam hout dit er toe zal leiden dat hout met het MTCS-keurmerk niet langer zal worden toegestaan voor het Nederlandse duurzaam inkoopbeleid,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Van Veldhoven, Van Tongeren en Cegerek. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 239 (30196).

Het lijkt mij niet dat deze motie hoeft te worden verspreid, want iedereen heeft haar wel door, denk ik.

De heer Van Gerven (SP):

Voorzitter. Voor de verandering dien ik geen motie in. Die zal mevrouw Van Tongeren mede namens mij indienen. Laat de staatssecretaris dus niet denken dat er op dit terrein niets van SP-fractie komt.

Het gaat over de geloofwaardigheid van adviezen en signalen van inkoopende overheden. Wij spreken nu over het toelaten van MTCS-hout en dat is eigenlijk niet duurzaam. En toch staan we toe dat we het inkopen, terwijl we zelf bepaalde manieren hebben afgesproken om het te toetsen en te testen. We houden ons niet aan onze eigen afspraken. Om die reden hebben wij de moties die mevrouw Van Tongeren dadelijk zal indienen, medeondertekend.

De voorzitter:

Nou, u maakt het spannend voor ons.

Mevrouw Dik-Faber (ChristenUnie):

Voorzitter. Ik heb één motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de regering met Maleisië tot afspraken is gekomen over het voorlopig toestaan van het door de Nederlandse overheid inkopen van hout met MTCS-keurmerk als duurzaam hout, terwijl het MTCS-systeem nog niet voldoet aan de Nederlandse criteria voor duurzaam hout;

constaterende dat de minister van Maleisië Nederland specifieke voortgangsrapportages heeft beloofd over het gaan voldoen aan deze criteria zodat er over een jaar kan worden gezien welke stappen er zijn gezet;

overwegende dat TPAC eerder op vier specifieke punten ernstige tekortkomingen heeft geconstateerd bij MTCS en deze tekortkomingen nog niet zijn verholpen;

overwegende dat om een vinger aan de pols te houden over de voortgang op deze vier punten zou moeten worden gerapporteerd;

verzoekt de regering, er bij de Maleisische overheid op aan te dringen de voortgangsrapportage toe te spitsen op:

- conversie van natuurlijk bos;
- rechten van inheemse volken;
- beschikbaarheid van adequate kaarten en
- beschikbaarheid van voldoende gedetailleerde Environmental Impact Assessments;

verzoekt de regering tevens om deze voortgangsrapportages terstond publiekelijk te maken en zo bij te dragen aan de transparantie binnen dit proces,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Dik-Faber. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 240 (30196).

De heer Remco Dijkstra (VVD):

Voorzitter. Nederland was het enige land dat MTCS niet erkende als duurzaam hout. Andere EU-lidstaten deden dat wel. Voor de VVD is een gelijk Europees speelveld uitermate belangrijk. De acceptatie van Maleisisch hout als bewijs van duurzaamheid is een prima stimulans. Ik weet ook dat Maleisië dient als voorbeeld voor veel andere landen. Het is daarom goed als dit duurzaam hout per direct wordt opgenomen in het inkoopbeleid van de rijksoverheid en ook doorwerkt bij aanbestedingsprocedures. De volledige erkenning dient uitsluitend te geschieden via toetsing door de koepelorganisatie PEFC. Graag een bevestiging hiervan. Ik wil niet dat we iets unieks gaan optuigen voor deze situatie. Vervolgens toetsen wij die koepelorganisatie weer, dus geen uitzonderingen of ingewikkelde procedures.

Ik wil ook weten wat de kans is dat bedrijven die met het MTCS-hout gaan werken, geconfronteerd worden met juridische procedures, waarbij die door ons geaccepteerde duurzaamheid betwist zal worden door milieuorganisaties. Meestal zijn die milieuorganisaties dezelfde die aan de wieg stonden van het concurrerende label FSC.

Ik had liever gehad dat het al jaren eerder geregeld was, maar ik besef dat dit politiek het meest haalbaar is. Ik wil het dossier graag afronden. De VVD wil zich richten op duurzaam bosbeheer op meerdere plekken op de wereld, want bij 90% van het tropische bos is het nog niet geregeld. Laten we daar onze energie op richten.

De voorzitter:

Mevrouw Ouwehand ziet af van haar spreektijd. Dan is de laatste spreker van de Kamer mevrouw Cegerek, en daarna hebben we mevrouw Van Tongeren.

Mevrouw **Cegerek** (PvdA):

Voorzitter. De Partij van de Arbeid vindt het zeer belangrijk dat duurzaam bosbeheer wordt gestimuleerd. Daarom steunen wij ook het duurzaam inkoopbeleid van de overheid, waarmee alleen duurzaam hout wordt ingekocht. De regering heeft besloten om Maleisisch hout met het MTSC-keurmerk voorlopig toe te laten. De PvdA steunt deze koers, onder meer omdat dit keurmerk ook in andere Europese landen wordt gehanteerd. Die steun is wel aan strikte voorwaarden gebonden, want het MTSC-keurmerk voldoet nog niet volledig aan de criteria voor duurzaam inkopen. Het MTCS krijgt twee jaar de tijd om volledig aan de criteria te voldoen.

De staatssecretaris verwijst in haar brief, die we recent hebben gekregen, naar een mogelijk uitstel in afwachting van de toetsing die het TPAC op het PEFC uitvoert. Wij steunen dat niet. In twee jaar moet dit ook echt voor elkaar komen. Het TPAC adviseert en als het niet voldoende is, moet de overheid stoppen met het inkopen van dit hout. Wij willen in de komende twee jaar op de hoogte worden gehouden van de voortgang; dus van de vooruitgang, maar ook van eventuele tegenvallers. Daarom heeft mijn fractie de motie gesteund die door D66 is ingediend.

Mevrouw **Van Tongeren** (GroenLinks):

Voorzitter. Ik heb twee korte moties.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat er bij leveranciers, producenten, ondernemers en consumenten onduidelijkheid en scepsis ontstaat op het moment dat een product dat nog niet aan de gestelde keurmerken voldoet toch wordt goedgekeurd;

verzoekt de regering, het hout van de leverancier MTCS uit Maleisië nog niet goed te keuren zolang het niet voldoet aan de duurzaamheidscriteria zoals opgesteld door de Nederlandse toetsingscommissie TPAC,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Van Tongeren, Van Gerven en Ouwehand. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 241 (30196).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat dit kabinet voornemens is om Maleisisch MTCS-hout voor de komende twee jaar goed te keuren,

terwijl dit hout niet voldoet aan de duurzaamheidseisen van de Nederlandse toetsingscommissie TPAC;

overwegende dat het onwenselijk is om goedkeuring te verlenen aan producten die niet aan de Nederlandse toetsingscriteria voldoen;

verzoekt de regering, duidelijk te maken hoe voorkomen wordt dat er een precedentwerking uitgaat van het besluit om producten die niet aan de eisen voldoen toch goed te keuren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Van Tongeren, Van Gerven en Ouwehand. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 242 (30196).

Mevrouw Van Tongeren was de laatste spreker van de zijde van de Kamer. Ik schors de vergadering voor vijf minuutjes.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

Staatssecretaris **Mansveld:**

Voorzitter. Ik behandel een aantal moties en twee vragen. De motie van mevrouw Van Veldhoven op stuk nr. 237 gaat over de beschikbaarheid van kaarten van voldoende kwaliteit. De kaarten vormen een onderdeel van de zaken die op orde moeten komen. Dat is duidelijk. Dat staat ook in de stukken die toegezonden zijn. Ze zijn een belangrijk element voor duurzaam bosbeheer. Dit moet ook binnen twee jaar geborgd zijn. In onze gesprekken met Maleisië zullen we er de nodige aandacht aan schenken. Nu opnieuw een beslissing uitstellen, met extra voorwaarden en met een extra tijdschot, vind ik geen stimulans. Het is, wat mij betreft, van belang om nu een positieve prikkel te geven. Die stok achter de deur is voor over twee jaar. Daarom ontraad ik de motie.

Mevrouw **Van Veldhoven** (D66):

Ik ben blij dat de staatssecretaris het belang van die kaarten erkent. Ze zijn ook van belang om in de komende twee jaar de voortgang te kunnen monitoren. We willen natuurlijk niet twee jaar lang de kop in het zand steken en dan ineens beoordelen of het wel of niet goed loopt. We moeten ook tijdig kunnen bijsturen als dat nodig is. Daarom vind ik die kaarten zo belangrijk. Kan de staatssecretaris in gesprek gaan met de Maleisische regering en vragen wanneer de regering denkt dat die kaarten gereed zijn?

Staatssecretaris **Mansveld:**

Die vraag zal ik zeer zeker meenemen, ook namens mevrouw Van Veldhoven. Het is belangrijk dat daar antwoord op komt. Er wordt een groot belang gehecht aan die kaarten. Een deel van de kaarten is er ook al. Ik zal ervoor zorgen dat degene die daarnaartoe gaat — hiermee raak ik aan de motie op stuk nr. 238 — dit hoog op de prioriteitenlijst zet, om het belang ervan te onderkennen.

Mevrouw **Van Veldhoven** (D66):

Ik weet niet wanneer die personen veldonderzoek gaan doen. De staatssecretaris spreekt echter zelf ook met de Maleisiërs. Ik krijg graag voor de zomer of uiterlijk aan het begin van het najaar een indicatie van wanneer die kaarten klaar zijn. Dan ben ik bereid om mijn motie nog even aan te houden.

Staatssecretaris **Mansveld**:

Het veldbezoek zal dit voorjaar plaatsvinden, dus ruim voor het zomerreces. Het lijkt me verstandig om eenmalig een voortgangsrapportage uit te brengen, omdat het over een periode van twee jaar gaat. Dan zullen we ook hierover rapporteren.

Mevrouw **Van Veldhoven** (D66):

Ik begrijp dat we voor de zomer van de staatssecretaris een brief krijgen waarin dit wordt meegenomen. Dan houd ik mijn motie aan tot dat moment.

Staatssecretaris **Mansveld**:

Ik zei net dat we een keer per jaar een voortgangsrapportage zullen uitbrengen. Ik zal in ieder geval voor de zomer op deze specifieke vraag reageren.

Mevrouw **Van Veldhoven** (D66):

Dan houd ik de motie voor dit moment aan.

De **voorzitter**:

Op verzoek van mevrouw Van Veldhoven stel ik voor, haar motie (30196, nr. 237) aan te houden.

Daartoe wordt besloten.

Staatssecretaris **Mansveld**:

In de motie op stuk nr. 238 wordt de regering verzocht, te garanderen dat de TPAC bij deze toets met bijbehorend veldonderzoek ook vertegenwoordigers van inheemse volkeren en lokale milieuorganisaties consulteert. Mag ik daar een punt zetten? Er wordt een aantal organisaties genoemd, maar ik wil graag dat dit aantal niet gelimiteerd is. Ik wil graag dat de mensen die daar gaan praten, met allerlei organisaties praten. The Indigenous Peoples Network of Malaysia is, zoals u weet uit mijn eerdere betoog, een belangrijke groep. U weet dat Maleisië in de wetgeving ook stappen wil zetten in die richting. Als ik de motie zo mag opvatten dat er bij het bijbehorende veldonderzoek ook vertegenwoordigers van inheemse volkeren en lokale milieuorganisaties worden geconsulteerd, zie ik deze motie als ondersteuning van beleid.

Mevrouw **Van Veldhoven** (D66):

Er staat "in het bijzonder", maar de staatssecretaris mag dit ook lezen als "bijvoorbeeld". Dan zitten we, meen ik, heel dicht bij elkaar.

Staatssecretaris **Mansveld**:

Dan ben ik heel dicht bij mevrouw Van Veldhoven aanbeveland en vat ik de motie op als ondersteuning van beleid.

De **voorzitter**:

En dus: oordeel Kamer.

Staatssecretaris **Mansveld**:

In de motie op stuk nr. 239 wordt een aantal dingen verzocht. We hebben altijd een periode van twee jaar genoemd voor het volledig voldoen aan de criteria. Ik heb gezegd dat ik met MTCS in gesprek zal gaan over de vraag wat er moet gebeuren en welke stappen er moeten worden gezet. U weet op welke punten er verbetering moet komen. Ik zeg hierbij toe dat ik met de organisatie zal praten over de stappen die moeten worden gezet. Als ik de motie op die manier mag lezen, zie ik de motie als ondersteuning van beleid.

De **voorzitter**:

En dus: oordeel Kamer.

Staatssecretaris **Mansveld**:

Ik begrijp dat ik de motie op die manier mag lezen. Daar ben ik erg blij mee.

In de motie op stuk nr. 240 van mevrouw Dik-Faber staat dat TPAC ernstige tekortkomingen bij MTCS heeft geconstateerd. Dat is een woordgebruik waarvan ik afstand neem. Dat is niet de constatering geweest. Ik denk ook niet dat we dit op deze manier moeten benoemen. Wij hebben gezegd dat we de aankomende twee jaar de vinger aan de pols houden, dat we daar op bezoek gaan en een voortgangsrapportage zullen sturen. Wij zullen over de tekortkomingen rapporteren. Ik zal over de openbaarmaking daarvan spreken met MTCS en Maleisië. Ik wil eenmalig een voortgangsrapportage toezeggen, los van de ene vraag van mevrouw Van Veldhoven, en het daarbij laten. In de motie wordt de regering echter verzocht om voortgangsrapportages terstond publiekelijk te maken. Ik ontraad de motie.

Mevrouw **Dik-Faber** (ChristenUnie):

De staatssecretaris neemt afstand van de woorden "ernstige tekortkomingen", maar zij neemt drie zinnen later zelf het woord "tekortkomingen" in de mond. Daarover moet gerapporteerd worden. Dat verbaast mij enorm. De staatssecretaris heeft toegezegd dat zij een voortgangsrapportage naar de Kamer stuurt. Als we nu afspreken dat we dat een keer per jaar doen, dan lijkt mij niets in de weg te staan om deze motie als ondersteuning van beleid te zien.

Staatssecretaris **Mansveld**:

In de motie staat een aantal overwegingen over ernstige tekortkomingen waarvan ik afstand neem. Ik heb gezegd dat ik eenmalig een voortgangsrapportage zal sturen. Natuurlijk gaat het daarbij om de punten waarop er een verbetering moet komen om uiteindelijk van acceptatie naar erkenning te gaan. Als mevrouw Dik-Faber die overwegingen wat verkeerd heeft opgeschreven, heb ik er geen probleem mee om de motie als ondersteuning van beleid te

zien. Ik vind de term "ernstige tekortkomingen" echter een probleem.

De voorzitter:

Gezien de huidige tekst ontraadt u dus nog steeds de motie?

Staatssecretaris Mansveld:

In de motie-Van Tongeren c.s. op stuk nr. 241 wordt de regering verzocht om MTCS niet te erkennen. Wij hebben gezegd dat wij MTCS tijdelijk zullen accepteren. Dat is het voorstel dat we hebben voorgelegd aan de Kamer. Ik ontraad dus de motie.

In de motie op stuk nr. 242 wordt gesteld dat de tijdelijke goedkeuring van Maleisisch MTCS-hout er niet toe mag leiden dat andere producten die niet aan de duurzaamheidseisen voldoen, nu ook kunnen worden goedgekeurd. De enige internationale keurmerken voor duurzaam bosbeheer FSC en PEFC worden nu geaccepteerd in het inkoopbeleid. Er zijn geen andere keurmerken die het niveau van MTCS benaderen. Ik verwacht ook niet dat die in de komende twee jaar zullen worden ontwikkeld. Ik ontraad de motie.

Mevrouw Van Tongeren (GroenLinks):

De staatssecretaris begrijpt waarschijnlijk wel dat er in de motie niet alleen wordt gesproken over het voorkomen van een precedentwerking voor producten van hout. Het gaat om andere duurzame producten. Je ondergraaft een keurmerk als je producten goedkeurt terwijl die nog niet aan de eisen van dat keurmerk voldoen. Hoe denkt de staatssecretaris dan bij andere keurmerken wel het vertrouwen erin te houden dat als iets een keurmerk heeft, het voldoet aan alle eisen van dat keurmerk?

Staatssecretaris Mansveld:

Er zijn gewoon omschrijvingen waaraan een product met een bepaald keurmerk moet voldoen. Daaraan kan een gemeente, een organisatie of een inkoper ook zien wat de kwaliteit van het keurmerk is.

De heer Dijkstra zegt dat er geen uniek Nederlands systeem moet worden opgetuigd voor de toetsing. Wij gaan geen uniek systeem optuigen. We presenteren in dit geval eenmalig een voortgangsrapportage. We hebben gezegd dat er ook iemand naar Maleisië toe gaat om toe te lichten wat wij willen. Verder is het natuurlijk de intentie om PEFC daarin zo veel mogelijk te steunen. Als TPAC constateert dat PEFC gaten laat vallen, laat ik TPAC daarnaar kijken.

De heer Dijkstra heeft voorts gesproken over de kwetsbaarheid van het bedrijfsleven voor juridische procedures. Door de aanpassing van de criteriadocumenten voor inkoop aan het niveau van MTCS is er geen grond voor juridische procedures. Het is primair de opdrachtgever die is gehouden aan de inkoopcriteria. Van kwetsbaarheid voor het bedrijfsleven is mijns inziens dan ook geen sprake.

De voorzitter:

Heeft de staatssecretaris van Economische Zaken hier nog iets aan toe te voegen?

Staatssecretaris Dijkma:

Ik heb hier niets aan toe te voegen.

De voorzitter:

Dat lijkt mij helder.

De beraadslaging wordt gesloten.

De voorzitter:

De stemmingen over de moties zijn de dinsdag na het reces. Ik dank beide staatssecretarissen. Ik dank ook de woordvoerders die ons wellicht gaan verlaten.